



VYKORT TILL TONÅRSFÖRÄLDRAR

Metod för alkoholförebyggande
arbete?

**Eva Wallin
Charlotta Rehnman**

Juni 1998

Rapport nr 5

Förord

STAD-projektet (Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem) är ett tioårigt projekt vars uppdrag är att identifiera, tillämpa och utvärdera lovande metoder för prevention inom alkohol- och narkotikaområdet. Projektet tillkom 1995 efter en översyn av missbruksvården i Stockholms län, där Landstinget och Stockholms kommun gemensamt beslöt göra en mer långsiktig satsning på metodutveckling. Projektområdet består av Stockholms läns centrala och västra delar, med ca 300 000 invånare.

Den alkohol- och drogpolitiska situationen i Sverige på 90-talet kräver att nya metoder för prevention utvecklas. Den tilltagande globaliseringen och Sveriges EU-medlemskap begränsar på en rad viktiga punkter statens möjligheter att föra en tillgänglighetsbegränsande politik. Samtidigt talar allt mer av den internationella forskningen för att det just är på tillgänglighetsområdet som de största framgångarna uppnåtts. Detta understryker behovet av att i lokalsamhället utveckla ny metodik där insatser för att påverka såväl efterfrågan som tillgänglighet vävs samman i nya former av samhällsbaserad prevention.

STAD-projektet har inriktats på arbete inom tre områden: tidig upptäckt av alkoholproblem och rådgivning inom sjukvården, ansvarsfull alkoholservering på restauranger och förebyggande insatser på ungdomsområdet. Som gemensam nämnare för projekten är en betoning på lokal mobilisering, men också på lokalt policyarbete.

Även för utvärdering av samhällsbaserad prevention krävs metodutveckling. Såväl kvantitativa som kvalitativa metoder krävs, där både processer och effekter följs. Hur ser konsumtionsmönstren ut i olika delar av befolkningen? När de preventiva insatserna fram till målgrupperna? Var får tonåringar tag i alkohol och narkotika? Vad tycker läkare och sjuksköterskor om screening för alkoholproblem? Hur mäter man förändringar i våld på restauranger? Kunskapsluckorna är många. I en serie av rapporter kommer vi från STAD-projektet belysa dessa och en rad andra frågor.

Kan ett vykort till tonårsföräldrar öka medvetenheten om ungdomars fylleri?

Inför valborg och skolavslutningen 1998 skickades ett vykort till samtliga föräldrar med elever i någon av två högstadieskolor i Vasastan. Målsättningen var att medvetengöra och mobilisera föräldrar till att minska ungdomars fylleri i samband med dessa tillfällen. I rapporten presenteras resultat från en utvärdering av detta initiativ.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING		SIDNR.
0	SAMMANFATTNING	3
1	BAKGRUND	5
	1.1 STAD-projektet	5
	1.2 Föräldrar som målgrupp	5
2	SYFTE	6
3	VYKORTET	6
	3.1 Framtagande av budskap och innehåll	6
	3.2 Förtest	7
	3.3 Utsicksprocedur	8
4	UTVÄRDERING	9
	4.1 Utvärderingsfrågor	9
	4.2 Urval och metod	9
5	RESULTAT	11
	5.1 Telefonintervjuerna	11
	5.1.1 Svarefrekvens och bortfall	11
	5.1.2 Resultat	11
	5.2 Föräldratelefonen	14
	5.3 Mötet på Vasa Real	14
	5.4 Valborg och skolavslutning i Vasastan 1998	14
6	DISKUSSION	15
7	SLUTSATSER	18
8	REFERENSER	19
	BILAGOR	20
	FÖRTECKNING ÖVER TIDIGARE UTGIVNA	30

RAPPORTER FRÅN STAD-PROJEKTET

0 SAMMANFATTNING

Under våren 1998 skickade STAD-projektet i samarbete med Vasagruppen* ett vykort till samtliga föräldrar till högstadielärover i Vasa Real och Matteusskolan.

Syftet med initiativet var att medvetandegöra och mobilisera föräldrar att medverka till att minska ungdomsfylleriet i samband med Valborg och skolavslutning.

Vykortets budskap handlade följaktligen om ungdomar-, alkohol- och Valborg/skolavslutning. På vykortet gavs information om viktiga telefonnummer till Maria Ungdom, Närpolisen, Café Mikael, fältassistenten och till den nystartade föräldratelefonen på Norrmalm. Föräldrarna inbjöds också till ett föräldramöte i skolan med temat ungdomar- och alkohol.

Vykortsinitiativet utvärderades med telefonintervjuer till ett slumpmässigt urval av föräldrar, totalt 90 stycken (30 i respektive årskurs 7, 8 och 9). Svarefrekvensen var 90%.

Slutsatser som kan dras är:

- Vykort skickade direkt hem till föräldrar per post är en lovande strategi att nå denna målgrupp. Många föräldrar kan nås samtidigt med ett budskap.
- Majoriteten av föräldrarna som sett vykortet var positiva till vykortssatsningen.

- 23% av föräldrarna hade inte tagit del av vykortet. Direktadresserade vykort med föräldrarnas eget namn kan vara ett sätt att öka spridningen.
- Vykortets budskap om ungdomar - alkohol och Valborg/skolavslutning fungerade för många som en påminnelse, väckarklocka.
- Ingen förälder som fått vykortet ringde till Norrmalms föräldratelefon.
- Uppslutningen till föräldramötet var dålig.

* Norrmalms stadsdelsförvaltnings samverkansgrupp för barn- och ungdomsfrågor.

1 BAKGRUND

1.1 STAD-projektet

STAD-projektet (STockholm förebygger Alkohol och Drogproblem) är ett 10-årigt aktionsinriktat projekt med fokus att utveckla och pröva metoder för förebyggande policyarbete i lokalsamhället (1). Projektet, som har pågått sedan 1996, arbetar huvudsakligen i Norrmalm/Stockholms City. Ett delprojekt inom ramen för STAD kallas "Ungdomsprojektet". Tonvikten i detta delprojekt ligger på att begränsa tillgängligheten av alkohol- och droger till ungdomar. STAD-projektet samverkar med ett flertal organisationer i detta arbete. Forum för samverkan är bland annat Vasagruppen, Norrmalms stadsdelsförvaltnings samverkansgrupp för barn- och ungdomsfrågor. I gruppen sitter representanter från Stadsdelsförvaltningen, Vasastans närpolis, områdets högstadieskolor, STAD-projektet, fritidsfältassistenterna, socialtjänsten samt kyrkan.

1.2 Föräldrar som målgrupp

Föräldrar är en viktig målgrupp i det förebyggande arbetet. Engagerade, medvetna och aktiva föräldrar kan vara en tillgång. Metoder för att nå denna målgrupp har i STAD-projektet främst varit föräldramöten i områdets skolor. Ofta har resultat från lokala drogvanestudier presenterats på mötena.

En annan metod för att engagera föräldrar är att skicka budskap och information direkt hem till föräldrarna. Denna metod har bland annat prövats i "Project Northland", Minnesota där 11 vykort med olika teman kring alkohol har skickats hem till föräldrar (2).

Som ett led i STAD-projektets metodutvecklingsarbete beslöts att pröva vykortsmetoden på tonårsföräldrar till elever i skolorna Vasa Real och Matteus.

2 SYFTE

Syftet med satsningen var att medvetandegöra och mobilisera föräldrar att medverka till att minska ungdomsfylleriet i samband med Valborg och skolavslutning.

3 VYKORTET

3.1 Framtagande av budskap och innehåll

Vykortsidéen presenterades och förankrades i Vasagruppen av STADs projektledare för ungdomsdelen på ett möte den 18 mars 1998. Målgruppen för utskicket bestämdes till samtliga tonårsföräldrar till högstadieelever i Vasa Real och Matteus. Budskapet på vykortet avgränsades till att handla om de två helgerna Valborg och skolavslutning, vilket är helger då många ungdomar såväl debuterar med alkohol som dricker sig berusade. Förslaget till framsida var två svartvita bilder, en bild med tre glada ungdomar och en bild med tre ungdomar som sitter utslagna på en trottoar. Bilderna förstärktes med frågan: Vad gör Din tonåring på Valborg?

Dessutom framfördes förslaget att på vykortet lansera telefonnumret till den av Norrmalms stadsdelsförvaltning nystartade föräldratelefonen. Detta projekt innebär att föräldrar har möjlighet att ringa varje tisdag mellan 16.00-19.00 för att få stöd och råd om allt som gäller föräldraskap, barn och ungdomar. En folder med information hade delats ut till samtliga dagis och skolbarn i Norrmalm, Medborgarkontoret, polisen, kyrkan och BVC.

Då uppslutningen inte hade varit särskilt stor väcktes tanken att vykortet skulle kunna vara ett sätt att sprida föräldratelefonnumret.

STAD-projektet tog fram ett förslag till text och bild som diskuterades och godkändes av Vasagruppen på möte den 15 april. Efter ett initiativ från ordförande i Vasagruppen fanns det även på vykortet en inbjudan till föräldrarna att delta på ett föräldramöte med närpolisen och fältassistenten om ungdomar och alkohol.

För framtagande av vykort och utvärdering av insatsen konsulterades dessutom en hälsoupplysningsexpert från Socialmedicin Norrbacka.

3.2 Förtest

Vykortets text, innehåll och design förtestades ute på stan. Förbipasserande vid Fridhemsplan vid lunchtid tillfrågades om deras spontana reaktioner på vykortet. Frågor ställdes även om vad de tyckte om att skicka ett vykort direkt hem till tonårsföräldrar och om de själva hade skolbarn. Uppgift noterades om kön och uppskattad ålder (se bilaga 1).

10 personer gav synpunkter på vykortet. Alla tyckte att det var bra att skicka vykort direkt hem till tonårsföräldrar. Däremot gavs en del förslag till ändringar av textinnehåll. Dessa synpunkter beaktades. Ett avsnitt som beskrev Norrmalms mål med barn och ungdomsarbetet togs bort helt. Detta bedömdes vara alltför tråkigt och byråkratiskt. Information om mötet lyftes fram så att det blev tydligare, likaså texten om föräldratelefonen. Utöver telefonnummer till Maria Ungdom, polisen och Café Mikael (i kyrkans regi) lades telefonnumret till fältassistenten till.

3.3 Utskicksprocedur

Kostnaden för tryckning, bilder, kuvert och porto delades mellan Norrmalms stadsdelsförvaltning och STAD-projektet. Denna kostnad uppgick till cirka 13 000 kronor. Slutversionen av vykortet trycktes i A5-format, blått med röd och svart text, (se bilaga 2 för text).

Klasslistor med etiketter adresserade till målsman för "elevens namn" hämtades från respektive skola. Vykortet kuverterades i vita A5-kuvert. Totalt skickades vykortet ut till 973 elever. 11 vykort kom tillbaka i retur. Därmed återstod 962 utskickade vykort (449 till Vasa Real föräldrar och 524 till Matteusföräldrar). I tabell 1 åskådliggörs hur eleverna fördelas på de olika stadierna för båda skolor sammantaget.

Tabell 1: Antal elever fördelat på årskurs 7, 8 och 9 i högstadieskolorna Vasa real och Matteus.

	Årskurs 7	Årskurs 8	Årskurs 9	Totalt
Antal	347	334	281	962

Vykortet skickades den 17 april 1998. Att utskicket gjordes såpass långt innan Valborg berodde på föräldramötet som skulle äga rum redan den 23 april.

4 UTVÄRDERING

4.1 Utvärderingsfrågor

Följande utvärderingsfrågor ställdes:

Uppmärksammar tonårsföräldrarna vykortet?

Vad tycker tonårsföräldrar om vykortet och initiativet?

Hur många ringer till föräldratelefonen?

Hur många tonårsföräldrar deltar på föräldramötet?

Minskar ungdomsfylleriet i Vasastan i samband med Valborg och skolavslutning?

4.2 Urval och metod

För att studera de två första frågorna valdes metoden telefonintervju till ett slumpmässigt urval av tonårsföräldrar. 30 elever i varje årskurs slumpades ut, totalt 90 stycken från båda skolor. Intervjuerna genomfördes, huvudsakligen kvällstid, mellan 6-18 maj. Fyra stycken (2 projektledare och 2 utvärderare) genomförde intervjuerna och varje intervju tog cirka 5-10 minuter. Intervjuerna hade som stöd för intervjun en förberedd intervjuguide, som bestod av frågor med både öppna och fasta svarsalternativ (se bilaga 3). Viktigt var att i varje intervju identifiera om det i familjen fanns en förälder som kände till vykortet. Principen var enligt följande:

Om barnet svarade ställdes frågan har du mamma eller pappa hemma?

Om föräldern svarade (eller barnet hämtat föräldern) ställdes frågan efter en introduktion om de hade fått vykortet.

Blev svaret ja genomfördes intervjun oavsett om det var mamma eller pappa. Svarade föräldern däremot att de inte kände till vykortet ställdes en fråga om det fanns någon annan förälder i hemmet som kände till det. Om ja, genomfördes intervjun med den personen istället. Kände ingen av föräldrarna till vykortet noterades detta som att föräldrarna inte hade sett vykortet. Till föräldern som kände till vykortet ställdes frågor om vad de kom ihåg om vykortets innehåll, vad de tyckte vykortet och initiativet överhuvudtaget och om de diskuterat vykortet med barnet eller den andra föräldern. Dessutom ställdes en sista fråga om de hade fått information om föräldratelefonen innan detta vykort och varifrån de i sådana fall hade fått information. Denna sista fråga ställdes för att Norrmalms Stadsdelsförvaltning skulle få svar på hur spridning av föräldratelefonen hade fungerat till denna målgrupp.

Den tredje utvärderingsfrågan gällde föräldratelefonen, hur många som ringde dit i samband med vykortet. Tillsammans med projektledaren för föräldratelefonen omarbetades deras telefonmall så att den som tog emot samtalet ställde frågan om var den som ringde hade fått telefonnumret (se bilaga 4). Statistik förs över inkommande samtal.

Utvärderingsfrågan om föräldramötet mättes genom deltagarfrekvens registrerat av polisen som höll i mötet.

Den sista frågan om minskning av ungdomsfylleriet var tyvärr tvungen att utgå då det inte fanns tillräckligt bra data med så pass kort varsel. Det fanns ingen tillförlitlig basmätning om ungdomarnas i områdets konsumtion i samband med helgerna vilket omöjliggjorde en eventuell jämförelse med

tidigare år. Kontakter togs med närpolisen för att ta reda på om det finns uppgifter på antal ungdomar som får sprit beslagtagna i samband med Valborg och skolavslutningen och uppgifter på hur många ungdomar som blir hemskjutsade på gatorna.

Alltför stora brister i registreringen av dessa uppgifter gjorde dessa oanvändbara. Utvärderingen kom därför att begränsas till de fyra första utvärderingsfrågorna.

5 RESULTAT

5.1 Telefonintervjuerna

5.1.1 Svarsfrekvens och bortfall

Totalt genomfördes 81 av 90 planerade intervjuer, en svarsfrekvens på 90%. I tabellen visas hur de svarande fördelar sig på kön på den intervjuade (uppgift saknas på en intervju) och kön på barnet.

Tabell 2: Antal svarande fördelat på kön på den intervjuade och kön på barnet.

Antal pappor	Antal mammor	Antal söner	Antal döttrar
24	56	33	48

Bortfallet fördelade sig på 4 i årskurs 7, 1 i årskurs 8 och 4 i årskurs 9. Av dessa var 3 vägrare och övriga 6 onåbara på telefon efter upprepade försök.

5.1.2 Resultat

Av de 81 intervjuade kände 62 stycken (77%) till vykortet. Till de övriga 19 ställdes inte ytterligare frågor. Majoriteten av de 62 som hade sett vykortet mindes något av innehållet (56 stycken). I tabellen visar hur stor andel som kom ihåg de olika delarna. Frågan var öppet ställd som "Kommer du ihåg vad det handlade om?". Noteringar gjordes vad respondenten själv nämnde.

Tabell 3: Andel som kommer ihåg de olika delarna av de 62 som hade sett vykortet.

OBS! Procentkolumnen ska inte bli 100 då många av de intervjuade kom ihåg flera saker.

Innehåll	Frekvens	Procent
Frågerubrik på framsidan	20	32
Temat alkohol/ungdom	55	89
Mötet	11	18
Föräldratelefonen	2	3
Övriga telefonnummer	8	13
Statistik	2	3

Majoriteten av de som kom ihåg vykortet var positivt inställda. 70% (42 stycken) tyckte att det var bra, 15% (9 stycken) var neutrala och 3% (2 stycken) att kortet var dåligt. 12% (7 stycken) mindes vykortet så lite att de inte hade någon uppfattning. Mammorna var i något större utsträckning nöjda, 72% tyckte att det var bra, jämfört med 65% av papporna. Skillnaden var inte signifikant.

Ännu fler var positivt inställda till själva initiativet. 80% tyckte att det var bra, 17% var neutrala och 3% tyckte att det var dåligt. Föräldrarna i årskurs 7 och 9 var mer nöjda än föräldrarna i årskurs 8. De som var missnöjda eller neutrala tyckte att det var bortkastade pengar, speciellt då de trodde att

vykortet var gjort av en dyr reklambyrå. Kommentarer var till exempel: bra om det inte kostar för mycket. Andra synpunkter som fördes fram var att denna typ av initiativ inte når de grupper som bäst behöver det. Några påpekade också att vykortet inte var tillräckligt som enda åtgärd. Det måste kombineras med flera aktiviteter. 23% av de intervjuade uttryckte dessutom spontant att vykortet inte var aktuellt för deras barn då barnet inte drack alkohol eller tillbringade Valborg med familjen.

Denna grupp var i betydligt mindre utsträckning positiv till initiativet jämfört med övriga. 8 av 14 (57%) jämfört med 38 av 45 (84%) tyckte att initiativet var bra.

15 stycken hade sparat vykortet (oftast hängandes på kylskåpsdörren). Hälften av de intervjuade hade diskuterat vykortet med barnet och en fjärdedel hade diskuterat med den andra föräldern. En mamma berättade att hon ställde frågor till sonen om var han skulle vara på Valborg, vilka som skulle vara på festen, om det var vuxna med. Sonens kommentar blev då: Är det för det där vykortet Du ställer alla frågor? I några intervjuer framgick det att man hade diskuterat vykortet och då framförallt mötet med andra klassföräldrar.

16 stycken uttryckte att vykortet fungerade som en påminnelse. De var inte omedvetna om frågan ungdomar - alkohol - Valborg, men vykortet fungerade som en väckarklocka. Andelen som tyckte att kortet fungerade som en påminnelse var högst bland föräldrar till elever i årskurs 7. Endast en av föräldrarna som uppgav att kortet inte var aktuellt för det egna barnet nämnde att kortet fungerade som en påminnelse.

En fråga ställdes om de intervjuade kände till Norrmalms föräldratelefon sedan tidigare, d v s innan vykortet. 14 stycken (22%) gjorde detta. De hade fått information av närpolisen i Vasastan (3 stycken), från TV, via skolan

(5 stycken), i tidningen Vi i Vasastan och av Stadsdelsnämnden. Ingen av de intervjuade papporna kände till föräldratelefonen. En mamma sa att hon hellre ringer till kompisarnas föräldrar.

5.2 Föräldratelefonen

Under perioden från det att vykortet skickades ut till midsommar har ingen förälder utnyttjat möjligheten att ringa till föräldratelefonen. Inga samtal har skett till telefonen överhuvudtaget under denna period.

5.3 Mötet på Vasa Real

Endast 13 föräldrar kom till mötet. Polisen som höll i mötet beskrev att de flesta hade vykortet med sig. Trots den ringa uppslutningen blev det ett mycket bra möte med många diskussioner. Mötet höll på i 2 timmar.

5.4 Valborg och skolavslutning i Vasastan 1998

Enligt uppgifter från närpolisen och fritidsfältassistenten var Valborgsaftonsfirandet och skolavslutningen i Vasastan mycket lugnt. Inga ungdomar omhändertogs för fylleri. Ingen förälder ringde till fritidsfältassistenten under Valborgskvällen.

Rektor i respektive två skolor har också rapporterat att skolavslutningen var mycket lugn. Ingen elev ertappades berusad på skolan, vilket har förekommit tidigare år.

6 DISKUSSION

Syftet med vykortsutskicket var att medvetandegöra och mobilisera föräldrar att medverka till att minska ungdomsfylleriet i samband med Valborg och skolavslutning. Att skicka vykort direkt hem till föräldrar var en ny metod som inte hade prövats av STAD-projektet tidigare. Kunskaper saknades om hur hög andel av föräldrarna som man faktiskt når med ett budskap och vad de tycker om den här typen av initiativ.

Telefonintervjuer som utvärderingsmetod fungerade bra. Svarsfrekvensen var hög, 90%. Endast 3 stycken vägrade direkt att svara på frågor och av dessa var det förmodligen en som trodde att STAD-projektet ville *sälja* vykort... Föräldrarna svarade gärna på frågorna, då de hörde att intervjuerna skulle handla om vykortet. Detta gällde även föräldrar som var negativa till initiativet.

Att använda sig av flera intervjuare har både för- och nackdelar. Då det var viktigt att genomföra intervjuerna med föräldrarna med ungefär samma tidsintervall i förhållande till utskicket var det en klar tidsvinst att vara flera. Nackdelen var istället registreringen av svar. Även om intervjuguiden noggrant gick igenom och provintervjuer genomfördes kan skillnader i

registrering av svar med öppna svarsalternativ ha förekommit. Detta gäller speciellt frågorna om vad föräldrarna tyckte om vykortet och initiativet där gränsen mellan att tycka bra om och att vara neutral var något flytande. Denna fråga skulle ha varit ännu tillförlitligare om det hade funnits båda fasta och öppna svarsalternativ. Vid nästa genomförande av telefonintervjuer kommer ännu mer tid att läggas på intervjuguiden och genomgång med intervjuarna om hur data ska registreras. Kodningen av materialet gjordes av en av STADs utvärderare, som sedan kontrollerades av den andra utvärderaren. Om oklarheter fanns kontrollerades uppgifterna med den intervjuare som genomfört intervjun.

En hög andel, 77%, av föräldrarna hade sett vykortet. Om vi generaliserar detta till hela gruppen föräldrar innebär det att cirka 740 föräldrar av 962 stycken har tagit del av budskapet. Antalet föräldrar som tagit del av vykortet är egentligen ännu högre då båda föräldrarna i flera familjer hade sett vykortet. Detta är en betydligt högre andel föräldrar än de som går på föräldramöten om alkohol- och drogfrågor.

En fjärdedel av föräldrarna hade inte sett vykortet. Orsakerna till detta kan vara flera. En orsak kan vara att vykortet har försvunnit i postgången. Vi plockade dock bort elever vars vykort kom i retur innan urvalet gjordes. Andra orsaker kan vara att föräldrarna har glömt bort kortet eller att det har försvunnit i mängden post. Det sistnämnda var några av föräldrarna själva inne på. En nog så trolig förklaring är att eleven själv öppnat kuvertet som var ställt till målsman för "elevens namn". Då de ser sitt eget namn på kuvertet tycker de kanske att de lika gärna kan öppna det själv. Sedan kanske vykortet försvunnit innan mamma eller pappa har fått se det. Att så var fallet fick vi veta i några intervjuer. Om flera utskick av vykort planeras kan det vara bättre att adressera med föräldrarnas eget namn. Detta innebär ett merarbete, men kan vara mödan värt då 23% faktiskt av olika anledningar missat vykortet.

Av de som hade sett vykortet var det i första hand temat ungdomar - alkohol, rubrikfrågan på framsidan "Vad gör Din tonåring på Valborg?" och mötet föräldrarna kom ihåg. En klar majoritet var positiva till såväl vykortet som initiativet över huvud taget. Några oroade sig för kostnaden. I och för sig är det roligt att de tyckte att kortet var så pass professionellt att det kunde ha varit gjort av en reklambyrå, men det är viktigt att tänka på vid en eventuell upprepning. Vykortet får inte framstå som alltför kostsamt och "glassigt". Kanske ska det stå en rad på kortet om hur det har producerats.

En del av syftet var att medvetandegöra föräldrarna. Här tycks vykortet för många ha fungerat som en påminnelse. Flera hade diskuterat vykortet med barnen, men många sa att de hade diskussioner med barnen hela tiden om detta. Att andelen föräldrar i årskurs 7 i större utsträckning tyckte att vykortet fungerade som en väckarklocka kan bero på att deras barn ännu inte riktigt har kommit i kontakt med alkohol på samma sätt som äldre elever. Föräldrarna med elever i årskurs 9 kanske i större utsträckning har barn som druckit alkohol vilket gör att de har en annan beredskap. Föräldrar med äldre barn sa också att informationen på vykortet inte var nytt för dem, men kanske var bra för föräldrar med yngre barn.

Ungefär en fjärdedel av målgruppen uppgav spontant att vykortet inte var aktuellt för deras eget barn. Denna grupp var inte lika positiva till vykortet och initiativet som de andra och tyckte inte att vykortet fungerade som en påminnelse.

Endast 14 stycken (mammor enbart) kände till Norrmalms föräldratelefon trots att information om denna ska ha spritts via skolan hem till föräldrarna. Spridningen av föräldratelefonen existens har uppenbarligen varit begränsad. Projektledaren för föräldratelefonen planerar att i samarbete

med Stockholms universitet göra en utförlig målgruppsanalys av vad föräldrar i området vill ha för föräldrastöd och vad de tycker om en föräldratelefon. Denna studie har hög prioritet då ingen förälder överhuvudtaget har ringt telefonen under perioden.

Uppslutningen av föräldrar till mötet var dålig. Endast 13 av 962 föräldrar kom. Om orsakerna till detta kan vi bara spekulera. Några föräldrar hade dock resonerat med andra föräldrar om de skulle gå på mötet, även om de sedan beslutat sig för att inte gå. En orsak till att så få gick på mötet är tidsfaktorn. I dagens samhälle är tiden en bristfaktor inte minst för barnfamiljer som ska försöka kombinera arbetet med tid med familjen.

Den grupp av föräldrar som nämnde i intervjun att budskapet om alkohol- och ungdomar inte var aktuellt för deras barn prioriterar förmodligen inte heller att gå på ett föräldramöte som handlar om dessa frågor.

Kopplingar till vykortet och situationen i Vasastan kring Valborg och skolavslutning kan inte göras. Detta hade krävt en helt annan studiedesign och insamlande av data. Trots detta inkluderande vi ändå detta i vårt syfte för att markera vilka visioner Vasagruppen i samarbete med STAD-projektet hade.

Föräldrar i Vasa Real och Matteus har fått preliminära data redovisade i respektive skolas veckobrev av telefonintervjuerna (se bilaga 5).

7 SLUTSATSER

- Vykort skickade per post direkt till föräldrar är en lovande strategi att nå denna målgrupp. Många föräldrar kan nås samtidigt med ett budskap.
- Majoriteten av föräldrarna som sett vykortet var positiva till vykortssatsningen.

- 23% av föräldrarna hade inte tagit del av vykortet. Direktadresserade vykort med föräldrarnas eget namn kan vara ett sätt att öka spridningen.
- Vykortets budskap om ungdomar - alkohol och Valborg/skolavslutning fungerade för många som en påminnelse, väckarklocka.
- Ingen förälder som fått vykortet ringde till Norrmalms föräldratelefon.
- Uppslutningen till föräldramötet var dålig.

8 REFERENSER

1. Andréasson S, Lindewald B, Hjalmarsson K et al. Exploring new roads to prevention of alcohol and other drug problems in Sweden: the STAD-project. Paper presented at the 1998 Kjetil Bruun Thematic Meeting. Fourth Symposium on Community Action Research and the Prevention of Alcohol and Other Drug Problems, February 8-13, New Zealand.
2. Perry CL, Williams CL, Komro SV et al. Project Northland - Phase II. Community Action to Reduce Adolescent Alcohol Use. Paper presented at the 1998 Kjetil Bruun Thematic Meeting. Fourth Symposium on Community Action Research and the Prevention of Alcohol and Other Drug Problems, February 8-13, New Zealand.

BILAGOR

Bilaga 1. Frågeguide och resultat av förtesten.

Bilaga 2. Fram- och baksida på vykortet.

Bilaga 3. Intervjuguide för telefonintervjun.

Bilaga 4. Mall för föräldratelefonens samtalsregistrering.

Bilaga 5. Utdrag av text från skolornas veckobrev till föräldrar.

FÖRTECKNING ÖVER TIDIGARE UTGIVNA RAPPORTER AV STAD-PROJEKTET

Rapport 1

Rehnman Charlotta, Lindewald Birgitta, Andréasson Sven. En stor stark tack! En studie av legitimationskontroll på restauranger i Stockholm under våren och hösten 1996. STAD-projektet 1996

Rapport 2

Rehnman Charlotta, Lindewald Birgitta, Andréasson Sven. Servering av alkohol till berusade på Stockholms restauranger. En studie överservering på restauranger i Stockholm december 1996 - februari 1997. STAD-projektet 1997.

Rapport 3

Wallin Eva, Rehnman Charlotta, Larsson Jörgen. Vad tycker ungdomar om Vägska? En fokusgruppsintervjustudie med högstadieelever om ett alkohol- och drogmaterial för skolan. STAD-projektet 1997.

Rapport 4

Lönnqvist Unda, Rehnman Charlotta, Larsson Jörgen, Wallin Eva, Andréasson Sven. Några folköl är väl inte så farligt.... En studie av legitimationskontroll vid inköpsförsök i livsmedelsaffärer i Stockholm under januari 1998. STAD-projektet 1998.

Rapport 5

Wallin Eva, Rehnman Charlotta. Vykort till tonårsföräldrar. Metod för alkohol-förebyggande arbete? STAD-projektet 1998.

Rapport 6

Wallin Eva, Rehnman Charlotta. Konflikter i tonårsfamiljer. En målgruppsanalys med tonårsföräldrar och tonåringar. STAD-projektet 1998.

Rapport 7

Rehnman Charlotta, Wallin Eva, Andréasson Sven. En stor stark tack II. En studie av legitimationskontroll på restauranger i Stockholm hösten/vinter 1998-99. STAD-projektet 1999.

Rapport 8

Eva Wallin, Kerstin Hjalmarson, Thomas Brenemark, Johan Danielson. Attityder och uppfattningar om narkotikasituationen på restauranger i Stockholms city. En intervjustudie med dörrvakter, restaurangpersonal och polis. STAD-projektet 1999.

Rapport 9

Eva Wallin, Kerstin Hjalmarson, Birgitta Lindewald. Serveringsrutiner och policyfrågor. En fokusgruppsintervjustudie med restaurangpersonal. STAD-projektet 1999.

Rapporter kan beställas från:

Madeleine Olsson
STAD-projektet
Hantverkargatan 8, 2 tr
112 21 Stockholm
Telefon 08-737 51 46. Fax 08-737 51 07
E-mail: madeleine.olsson@stad.org

Layout: Madeleine Olsson